

170. Blidsbergs sn, kyrkan. Nu på kyrkogården.

Pl. 135, 141, 142.

Litteratur: L 1941, T 92. O. Celsius, Svenska runstenar (KB F m 60) 2, s. 354; C. J. Ljungström, Redvägs härad (1861), s. 37, Brev t. B. E. Hildebrand ^{30/10} 1867 (ATA); L. Kinberg i VFT 1: 1 (1869, nytr. 1938), s. 23 f.; N. G. Djurklou, Antiquitetsintendentens berättelse 1869, s. 216 f., 218 (ATA); J. Sandström, Anteckningar om fornlämningar i Redvägs härad 1904, ark 8 (ATA); Fornminnesinventering 1932 (ATA); Handlingar 1938 (restaureringsrapport) i ATA.

Äldre avbildningar: Djurklou, bläckteckning (i a.a.); S. Welin, tuschteckning (VFA), träsnitt (i T 92); H. Faith-Ell, foto 1935 (före restaureringen, ATA).

Runstenen står rest i sydvästra hörnet av Blidsbergs kyrkogård, omedelbart innanför södra kyrkogårdsmuren. Där stå även Vg 171 och 176.

Vid rivningen av Blidsbergs gamla kyrka år 1867 påträffades två delar av en runsten. Den ena delen, rotändan, som låg i grunden till kyrkans södra portal, var känd förut. Den finns omnämnd redan hos O. Celsius (*Svenska runstenar*), som erhållit uppgiften av baron Claes Lillie (1708–64) på 1720-talet. Placeringen var då densamma. C. J. Ljungström meddelar 1861, att han gjort prästerskapet i Blidsberg uppmärksam på runstens förekomst för att stenen i samband med den planerade rivningen av kyrkan åter skulle »komma ur sitt fängelse». Vid rivningen påträffades dessutom stenens toppdel, men ett betydande mellanparti saknas ännu och måste vid restaureringen 1938 ersättas med cement till sannolik storlek.

Ljusröd gnejs med rödaktigt inslag. Nuvarande höjd 1,95 m., bredd 0,95 m. Huggningen är djup och vacker. Ristningen vetter mot N.

Inskrift:

þerui : let : s . . . a : þessi : eftir : þ - . . . upulf : bunta : sin : auk : sun : sin

5 10 15 20 25 30 35 40

Þyrvi let s[ætia sten]a þessi æftir Þ[... ok Þi]uðulf(?), bonda sinn, ok sun sinn.

»Tyrvi lät sätta dessa stenar efter ... och Tjodulv(?), sin make, och sin son.»

Till läsningen: Före 1 **þ** finnes runbandets begränsningslinje. I kanten av toppstycket synes högra bst till en **a**-runa (10). Vänstra bst till 19 **ṛ** är säker, den högra är borta. Efter 20 **þ** är brottkanten jämn, troligen markerar den en hst. Till r. 22 finns endast bst i behåll, men den synes tillhöra ett **u**.

Celsius meddelar endast läsningen **upulf**, Ljungström **upulf . . . ti**. Mera än några få runor tyckas sålunda ej ha varit synliga på grund av stenens läge i portalgrunden. — Kinberg läser 5 **t**, 7 **i**, 15 **i**, 22 **r**. — Djurklou läser 7 **i**; 18 **i**; sk efter 40 **n** saknas. — Torin: Efter 20 **þ** en **i**-runa, 21 **u** ej redovisad.

Om *Þyrvi* se Vg 150 och Sö 188. Av den döde makens namn känner vi blott initialen **Þ**. Namnet bör rimligen ha innehållit 3–4 runor. Sonen har troligen hetat *Þiudulfr*. I Vg 179 finns samma namn fullständigt återgivet. Namnet förekommer också i Sö 148. Lundgren o. Brate anger ett enstaka medeltida, svenskt belägg. Det är eljest utpräglat västnordiskt, vanligare i Norge än på Island, på båda hållen i bruk under hela medeltiden.

Torin redovisar G. Stephens' tolkning av inskriften. Han gör utan närmare motivering gällande, att de båda mansnamnen vore *Þialfi* och *Ruðulfr* samt att den första lakunen med r. 9–10 innehållit »*stin raisa auk bru kiar*», vilken tolkning dock på nästan alla punkter måste anses ohållbar. *Ruðulfr* är visserligen formellt möjligt, men namnets ringa frekvens ger avgjort företräde åt tolkningen *Þiudulfr*.